

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มาตรา 43 กำหนดว่า บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย การศึกษาอบรมของรัฐต้องคำนึงถึงการมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและเอกชน และมาตรา 81 กำหนดว่า รัฐต้องจัดการศึกษา อบรมและสนับสนุนให้เอกชนจัดการศึกษาอบรมให้เกิดความรู้ คู่คุณธรรม จัดให้มีกฎหมายเกี่ยวกับการศึกษาแห่งชาติ ปรับปรุงการศึกษาให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม สร้างเสริมความรู้และปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องกับการเมือง การปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข สนับสนุนการค้นคว้า วิจัยในศิลปวิทยาการต่าง ๆ เร่งรัดพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาประเทศ พัฒนาวิชาชีพครูและส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปะ และวัฒนธรรมของชาติ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2541 : 10-16)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545 ซึ่งเป็นกฎหมายการศึกษาที่ออกตามกฎหมายรัฐธรรมนูญดังกล่าว ได้กำหนดแนวทางการศึกษาให้มีการจัดทำหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 เพื่อความเป็นไทย ความเป็นพลเมืองที่ดีของชาติ การดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพตลอดจนเพื่อการศึกษาต่อ โดยให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานจัดทำสาระของหลักสูตรในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคมภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะที่พึงประสงค์ เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคมและประเทศชาติ ซึ่งนับว่าเป็นการเปลี่ยนแปลงครั้งยิ่งใหญ่ที่เปิดโอกาสให้สถานศึกษาเป็นผู้จัดทำหลักสูตรได้เอง โดยกำหนดแนวทางการจัดการศึกษาในมาตรา 7 กำหนดว่า ในกระบวนการเรียนรู้ต้องมุ่งปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รู้จักรักษาและส่งเสริมสิทธิ หน้าที่ เสรีภาพ ความเคารพกฎหมาย ความเสมอภาค และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย รู้จักรักษาผลประโยชน์ส่วนรวมและของประเทศชาติ รวมทั้งส่งเสริมศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมของชาติ การกีฬา ภูมิปัญญาท้องถิ่น

ภูมิปัญญาไทย และความรู้อันเป็นสากล ตลอดจนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีความสามารถในการประกอบอาชีพ รู้จักพึ่งตนเอง มีความริเริ่มสร้างสรรค์ ใฝ่รู้และเรียนรู้ ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง และมาตรา 23 กำหนดว่า การจัดการศึกษาทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้และบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษาในเรื่องต่อไปนี้ คือ 1) ความรู้เรื่องเกี่ยวกับตนเอง และความสัมพันธ์ของตนเองกับสังคม ได้แก่ ครอบครัว ชุมชน ชาติ และสังคมโลก รวมถึงความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ความเป็นมาของสังคมไทย และระบบการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข 2) ความรู้และทักษะด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี รวมทั้งความรู้ความเข้าใจ และประสบการณ์เรื่องการจัดการบำรุงรักษาและการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม อย่างสมดุลยั่งยืน 3) ความรู้เกี่ยวกับศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม การกีฬา ภูมิปัญญาไทย และการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญา 4) ความรู้ และทักษะด้านคณิตศาสตร์ และด้านภาษา เน้นการใช้ ภาษาไทยอย่างถูกต้อง 5) ความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพและการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข (กรมสามัญศึกษา. 2542 : 7-18)

กระทรวงศึกษาธิการ ได้จัดทำเอกสารเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ให้กับครูและกรรมการสถานศึกษาทุกคน เพื่อประชาสัมพันธ์การใช้ หลักสูตรให้ประชาชนทั่วไป ผู้ปกครอง และนักเรียนมีความเข้าใจและรับทราบบทบาทของ ตนเองในการพัฒนาตนเองและสังคม และที่สำคัญคือ ครู นับว่าเป็นบุคลากรที่สำคัญที่สุดต่อ การบริหารจัดการในสถานศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการดำเนินการเกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตร สถานศึกษา ครูจะต้องมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 เป็นอย่างดี จึงจะสามารถนำหลักสูตรไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด และ เป็นไปตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545 มาตรา 27 กำหนดว่า ให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อความเป็นไทย ความเป็นพลเมืองที่ดีของชาติ การดำรงชีวิต และการประกอบอาชีพตลอดจนเพื่อการศึกษาต่อ โดยให้สถานศึกษา ขั้นพื้นฐานมีหน้าที่จัดทำสาระของหลักสูตรตามวัตถุประสงค์ในวรรคหนึ่งในส่วนที่เกี่ยวกับ สภาพปัญหาในชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์เพื่อเป็นสมาชิก ที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคมและประเทศชาติ และมาตรา 28 วรรค 2 กำหนดว่า สาระ ของหลักสูตรทั้งที่เป็นวิชาการและวิชาชีพต้องมุ่งพัฒนาคนให้มีความสมดุล ทั้งด้านความรู้

ความคิด ความสามารถ ความดีงาม และความรับผิดชอบต่อสังคม (กรมสามัญศึกษา. 2542 : 21-22) นอกจากนั้น จุดหมายของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ข้อ 8 ยังระบุไว้อย่างชัดเจนว่า มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ภาษาไทย ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี กีฬา ภูมิปัญญาไทย ทรัพยากรธรรมชาติ และพัฒนาสิ่งแวดล้อม (กระทรวงศึกษาธิการ. 2545 : 4)

ดังนั้น หลักสูตรสถานศึกษาจึงต้องประกอบด้วย การเรียนรู้ทั้งมวลและประสบการณ์อื่น ๆ ที่สถานศึกษาแต่ละแห่งวางแผนเพื่อพัฒนาผู้เรียน โดยจะต้องจัดทำสาระการเรียนรู้ทั้งรายวิชาที่เป็นพื้นฐาน และรายวิชาที่ต้องการเรียนเพิ่มเติม เป็นรายปีหรือรายภาค จัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนทุกภาคเรียน และกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์จากมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งเป็นส่วนประกอบที่สำคัญของการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา จุดมุ่งหมายของหลักสูตรสถานศึกษาคือ 1) สถานศึกษาจะต้องทำงานร่วมกับครอบครัวและชุมชน ท้องถิ่น วัด และ 2) หน่วยงานและสถานศึกษาทั้งภาครัฐและเอกชนในท้องถิ่น เพื่อให้เกิดผลตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรสองประการ ซึ่งจุดมุ่งหมายทั้งสองประการนี้ ให้นำแนวทางที่สำคัญที่สถานศึกษาต้องพัฒนาหลักสูตรภายในบริบทและแนวทางนั้น ๆ ดังนี้คือ หลักสูตรสถานศึกษาควรพัฒนาให้เด็กเกิดความสุข และความเพลิดเพลินในการเรียนรู้ เปรียบเทียบเสมือนเป็นวิธีสร้างกำลังใจและเร้าใจให้เกิดความก้าวหน้าแก่ผู้เรียนให้ได้มากที่สุด มีความรู้สูงสุดสำหรับผู้เรียนทุกคน ควรสร้างความเข้มแข็ง ความสนใจและประสบการณ์ให้ผู้เรียน และพัฒนาความมั่นใจ ให้เรียนและทำงานอย่างเป็นอิสระ และร่วมใจกัน ควรให้ผู้เรียนมีทักษะการเรียนรู้สำคัญ ๆ ในการอ่านออกเขียนได้ คิดเลขเป็น ได้ข้อมูลสารสนเทศ และเทคโนโลยีสื่อสารส่งเสริมจิตใจที่อยากรู้อยากเห็น และมีกระบวนการคิดอย่างมีเหตุผล และหลักสูตรสถานศึกษาควรส่งเสริมการพัฒนาด้านจิตวิญญาณ จริยธรรม สังคมและวัฒนธรรม และโดยเฉพาะพัฒนาหลักการในการจับในระหว่างถูกและผิด เข้าใจและศรัทธาในความเชื่อของตน ความเชื่อและวัฒนธรรมที่แตกต่างกันว่า มีอิทธิพลต่อบุคคลและสังคม หลักสูตรสถานศึกษาต้องพัฒนาหลักคุณธรรมและความอิสระของผู้เรียน และช่วยให้เป็นพลเมืองที่มีความรับผิดชอบ สามารถช่วยพัฒนาสังคมให้เป็นธรรมขึ้น มีความเสมอภาค ควรพัฒนาความตระหนัก เข้าใจ และยอมรับสภาพแวดล้อมที่ตนดำรงชีวิตอยู่ ยึดมั่นในข้อตกลงร่วมกันต่อการพัฒนาที่ยั่งยืนทั้งในระดับส่วนตน ระดับท้องถิ่น ระดับชาติและระดับโลก หลักสูตรสถานศึกษาควรสร้างให้ผู้เรียนมีความพร้อมในการเป็นผู้บริโภคที่ตัดสินใจแบบมีข้อมูล และเป็นอิสระ และเข้าใจในความรับผิดชอบต่อ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2545 : 27-28)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 และเขต 2 มีโรงเรียนในสังกัด จำนวน 636 โรงเรียน มีข้าราชการครู จำนวน 8,162 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 636 คน และครูผู้สอน จำนวน 7,526 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1. 2548 : 1) โดยในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของโรงเรียนจะต้องจัดให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ซึ่งเปิดโอกาสให้ท้องถิ่นเข้ามามีบทบาทในการจัดการศึกษามากขึ้น กล่าวคือ โรงเรียนสามารถพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น นำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาช่วยในการจัดการเรียนการสอนได้ ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนรู้จักท้องถิ่นของตนเองมากขึ้น เกิดความรัก ความภูมิใจและความผูกพันกับท้องถิ่น มีความรู้ ความสามารถในการคิด การจัดการและการแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ ทั้งที่เกี่ยวกับตนเอง งานอาชีพ และการพัฒนาสังคม แสวงหาแนวปฏิบัติใหม่ๆ ให้ได้ผลดีขึ้นกว่าเดิม บำรุงรักษาทรัพยากร ศาสนา ศิลปะวัฒนธรรมด้วยการใช้ประโยชน์จากภูมิปัญญาท้องถิ่นอย่างคุ้มค่า (กระทรวงศึกษาธิการ. 2545 : 3)

ทั้งนี้เพื่อให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545 และหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 (ชวลิต จันทร์ศรี. 2548 : สัมภาษณ์) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม ได้จัดอบรมเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นให้แก่ครูในสังกัด และตอนสุดท้ายของการอบรม ได้เปิดโอกาสให้ผู้เข้ารับการอบรมซักถาม และแสดงความคิดเห็นในการอบรม ดังนี้ สภาพปัจจุบันและปัญหาในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นคือ ครูผู้สอนในโรงเรียนส่วนมากไม่เคยทำหลักสูตรท้องถิ่น ขาดความรู้ ความเข้าใจ ขาดทักษะในการทำหลักสูตรท้องถิ่น เห็นว่าเป็นเรื่องยุ่งยาก ซับซ้อน เพิ่มภาระงานที่ปฏิบัติซึ่งมีมากอยู่แล้ว แต่ในส่วนของความต้องการพัฒนานั้น ครูต้องการทำหลักสูตรท้องถิ่น แต่ไม่ทราบขั้นตอนการทำหลักสูตรท้องถิ่นที่ถูกต้อง เหมาะสมและนำไปใช้งานได้จริง และ นิคม ชมภูหลวง (2548 : สัมภาษณ์) กล่าวว่า การจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นจะได้ผลดีนั้น ควรเริ่มด้วยการให้ความรู้ความเข้าใจ และความสำคัญของหลักสูตรท้องถิ่นเพื่อสร้างความตระหนักให้แก่ครูก่อนลงมือดำเนินการ และโรงเรียนต้องให้ออกสภากับครู กรรมการสถานศึกษา และภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีในชุมชนมาร่วมกันจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นเพื่อจะก่อให้เกิดความร่วมมือในการนำไปใช้ ซึ่งจะทำให้ผู้ปกครองเข้าใจว่าทำไมโรงเรียนจึงนำเรื่องเหล่านี้มาสอน

ด้วยเหตุดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยดำรงตำแหน่งรองผู้จัดการฝ่ายประสานงานวิชาการ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ในฐานะผู้ผลิตสื่อสารสนเทศด้านการศึกษา จึงมีความสนใจที่จะศึกษาความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 และเขต 2 เพื่อนำผลการวิจัยที่ได้ในครั้งนี้ไปเป็นข้อเสนอแนะ ผู้เกี่ยวข้องในการพิจารณาหาแนวทางปรับปรุง แก้ไขและส่งเสริมองค์ประกอบต่าง ๆ ที่จะทำให้ครูมีความรู้เกี่ยวกับการใช้หลักสูตรท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผล

วัตถุประสงค์การวิจัย

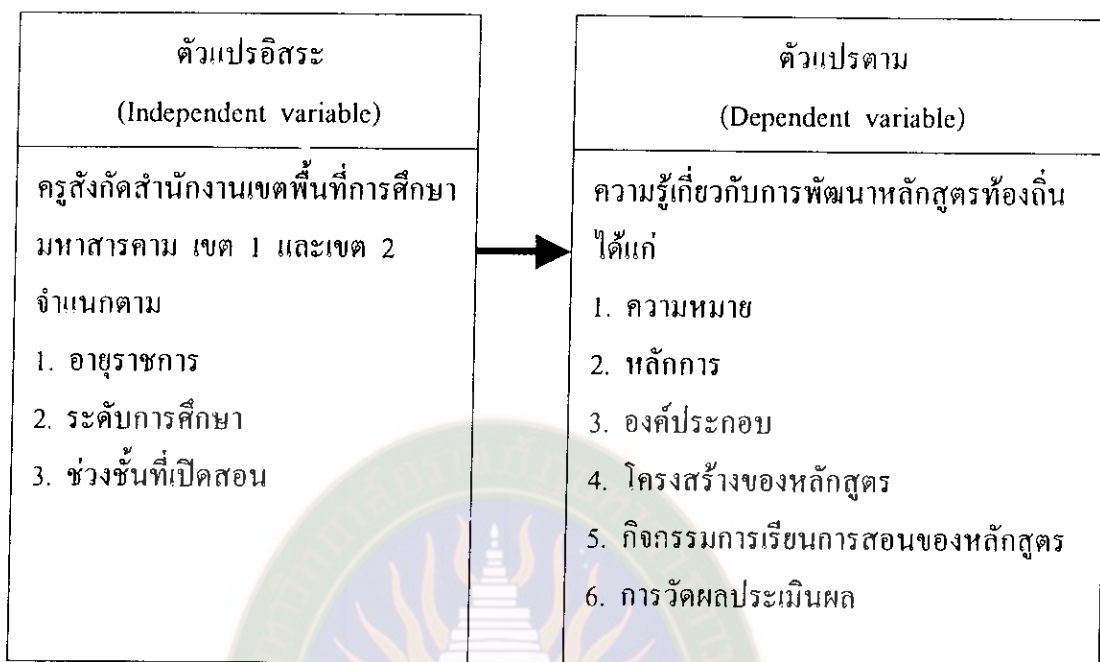
1. เพื่อศึกษาระดับความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 และเขต 2
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 และเขต 2 จำแนกตามอายุราชการ ระดับการศึกษา และช่วงชั้นที่เปิดสอน
3. เพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 และเขต 2

สมมติฐานการวิจัย

1. ครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 และเขต 2 มีความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น อยู่ในระดับน้อย
2. ครูในโรงเรียนที่มีอายุราชการ ระดับการศึกษา และช่วงชั้นที่เปิดสอนต่างกัน มีความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น แตกต่างกัน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 และเขต 2 จากการทบทวนเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยจึงกำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้ คือ

แผนภูมิที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตของเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจะวัดความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 และเขต 2 โดยใช้แบบทดสอบชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก โดยทดสอบเกี่ยวกับความรู้ความจำ ความเข้าใจ และการนำไปใช้

2. ขอบเขตด้านพื้นที่

พื้นที่ในการศึกษาวิจัย คือ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 และ เขต 2

3. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1 ประชากร ได้แก่ ครูผู้สอนที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ในปีการศึกษา 2547 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 และเขต 2 จำนวน 7,526 คน

3.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 และเขต 2 จำนวน 380 คน ซึ่งได้จากการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรทาร์โรวามานะ (Taro Yamane) และใช้วิธีการสุ่มแบบกำหนดโควต้า (Quota sampling) และสุ่มแบบบังเอิญ (Accidental sampling) (บุญชม ศรีสะอาด, 2535 : 41)

4. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

4.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ อายุราชการ ระดับการศึกษา และช่วงชั้นที่เปิดสอน

4.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ประกอบด้วย ความหมาย หลักการ องค์ประกอบ โครงสร้างของหลักสูตร กิจกรรมการเรียนการสอนของหลักสูตร การวัดผลประเมินผล

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 หมายถึง หลักสูตรที่กระทรวงศึกษาธิการประกาศใช้โดยกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้อัตระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตให้คนไทยดำเนินชีวิตร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข มีความรู้ ความสามารถ และทักษะการแสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่อง ได้ตลอดชีวิตและทันต่อการเปลี่ยนแปลง

2. หลักสูตรแกนกลาง หมายถึง หลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 มีรายละเอียดแสดงให้เห็นถึงกรอบทิศทางในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จนถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 สามารถนำไปใช้จัดการศึกษาทั้งในระบบนอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย รวมทั้งสำหรับการจัดการศึกษาทุกกลุ่ม เช่น การศึกษาพิเศษ การศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษ เป็นต้น โดยมีมาตรฐานการเรียนรู้เป็นข้อกำหนดคุณภาพของผู้เรียน

3. หลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง หลักสูตรระดับท้องถิ่นซึ่งสถานศึกษานำมาตรฐานแกนกลางมาพัฒนาให้เหมาะสมกับแต่ละโรงเรียน รวมทั้งนำข้อมูลสภาพที่เป็นปัญหาหรือความต้องการในชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ มาจัดทำสาระของหลักสูตร และจัดการเรียนรู้โดยยึดหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นกรอบ หรือแนวทางในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา

4. หลักสูตรท้องถิ่น หมายถึง หลักสูตรสถานศึกษาที่สถานศึกษานำ

มวลงประสพการณั้ที่จัดขึ้นทั้งในห้องเรียน และนอกห้องเรียน นอกเหนือจากที่หลักสูตรแกนกลางกำหนดเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถ ทักษะ เจตคติ และคุณภาพการดำรงชีวิต โดยการใช้ทรัพยากรท้องถิ่น ภูมิปัญญาท้องถิ่น ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้บนพื้นฐานของสภาพชีวิต เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมของตนเอง ตลอดจนมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ของชาติบ้านเมือง

5. การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น หมายถึง การปรับปรุง หรือเพิ่มรายละเอียดเนื้อหาสาระ แผนการเรียนรูู้ โดยจัดกิจกรรมให้เหมาะสมกับความต้องการของท้องถิ่น

6. ความรู้ หมายถึง ข้อเท็จจริง ข้อมูลและรายละเอียดต่าง ๆ ที่ได้รับเกี่ยวกับบุคคล สิ่งของ สถานที่โดยมีการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ซึ่งได้จากการค้นคว้า การสังเกต หรือประสบการณ์ที่บุคคลสะสมไว้

7. ความรู้เกี่ยวกับพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น หมายถึง ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรท้องถิ่น ได้แก่ ความหมาย หลักการ องค์ประกอบ โครงสร้างของหลักสูตร กิจกรรมการเรียนการสอนของหลักสูตร การวัดผลประเมินผล

8. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม หมายถึง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 และ เขต 2

9. โรงเรียน หมายถึง โรงเรียนที่เปิดทำการสอนในระดับประถมศึกษา และโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 และ เขต 2

10. ครู หมายถึง ครูผู้ทำหน้าที่ปฏิบัติการสอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 และเขต 2 ในระหว่างปีการศึกษา 2547-2548

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

เป็นข้อเสนอแนะให้ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน นำไปกำหนดนโยบายการจัดการศึกษา และนำไปวางแผนปรับปรุงเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น